BUTTONARIUM
OGÓLNOPOLSKA
@ KOLEKCJA GUZIKÓW

www.buttonarium.eu

Karta katalogowa guzika btrm004878

Dane szczegółowe

Właściciel:	**bn67**
Kraj:	**Prusy**
Okres historyczny:	**brak danych**
Znaleziono:	**b.d.**
Materiał awersu:	**mosiądz**
Materiał rewersu:	**b.d.**
Wykończenie:	**brak**
Sygnowanie:	**! Sygnatury nieczytelne**
Wytwórca:	**! Sygnatury nieczytelne**
Średnica:	**27.0 mm**
Typ uszka:	**b.d.**
Rant:	**●---**
Profil:	**((- dwuwarstwowy, wypukło-wklęsły**

Występujące elementy

- korona [zamknięta; otwarta; 9-pałek]
- orzeł
- tarcza

Przeznaczenie

- szlachecki

Ostatnia aktualizacja: **2017-11-01 16:34**

Opis guzika btrm004878

Niemiecki guzik liberyjny (niemieckiej produkcji)

© *buttonarium.eu*

Awers

Awers przedstawia herb von Brandenburg z koroną hrabiowską. Może chodzi tutaj o Friedricha Wilhelma Grafa von Brandenburg (1792-1850) - syna pruskiego króla Fryderyka Wilhelma II.

Rewers

Rewers sygnowany, ale sygnatury nie są czytelne.

Przeznaczenie i datowanie

Guziki tego typu były stosowane przy liberiach reprezentacyjnej służby, np.: odźwiernego, lokaja, stangreta, itp. Rodzaj służby, która była wyposażona w liberie, zależał od wielu różnych czynników (moda, zasobność danej rodziny, itd.).

Mniej zamożne rodziny kupowały guziki z samym godłem, jeszcze mniej zamożni kupowali tańsze guziki z (pojedynczym/podwójnym) inicjałem (monogramem), z inicjałem wraz z koroną szlachecką lub z samą koroną odpowiedniej rangi. Z ogłoszeń zamieszczanych w polskiej dziewiętnastowiecznej prasie wynika, że więksi producenci mieli pewien zapas tego typu guzików (inicjał, inicjał wraz z koroną szlachecką lub tylko korona rangowa) i były one dostępne w ciągłej sprzedaży. Inicjały na guzikach były najczęściej pisane tzw. szwabachą.

Guziki liberyjne były zamawiane najprawdopodobniej przez krawca, któremu zlecono uszycie liberii. Spotykane są polskie guziki liberyjne, które zostały wyprodukowane aż w Paryżu, Wiedniu lub Sankt Petersburgu, chociaż można je było zamówić również w Polsce.

Piękne liberie wraz z odpowiednimi guzikami zaczęły być modne w Europie w II połowie XVIII wieku. Na przestrzeni wieku XIX stawały się coraz popularniejsze, a wynikało to z mody. Postęp techniczny spowodował obniżkę cen guzików, co wpłynęło na większą ich dostępności.

Liberie były w powszechnym użytku głównie do wybuchu I wojny światowej, a gdzieniegdzie aż do wybuchu II wojny.

Do czasów współczesnych liberie przetrwały w renomowanych hotelach, klubach itp.

Ciekawostka

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, wraz z uchwaleniem *Konstytucji Marcowej z 1921 roku* państwo przestało uznawać tytuły arystokratyczne, co nie przeszkodziło w dalszym używaniu liberii z odpowiednimi guzikami. Po zakończeniu II wojny światowej, z powodu zmian ustrojowych, które nastąpiły w Polsce, nie honorowano żadnych tytułów szlacheckich. Większość dóbr bogatych rodzin została znacjonalizowana i ostatecznie zakończyła się era służby, liberii i guzików liberyjnych.

Źródła

- Zajchowski Zb. - Guziki herbowe . cz.1, Elbląg 2008
- Zajchowski Zb. - Guziki herbowe . cz.2, Elbląg 2013

- patrz strona: 142

Słowniczek

- Wikipedia.pl - Blazonowanie
- Wikipedia.pl - Dewiza herbowa
- Wikipedia.pl - Figura heraldyczna
- Wikipedia.pl - Godło
- Wikipedia.pl - Hełm heraldyczny
- Wikipedia.pl - Heraldyka
- Wikipedia.pl - Heraldyka polska

- Wikipedia.pl - Herb
- Wikipedia.pl - Herb szlachecki
- Wikipedia.pl - Herb szlachecki (lista herbów)
- Wikipedia.pl - Herbarz (heraldyka)
- Wikipedia.pl - Herbowni
- Wikipedia.pl - Herby szlachty polskiej (galeria)
- Wikipedia.pl - Inicjał
- Wikipedia.pl - Klejnot herbowy
- Wikipedia.pl - Korona rangowa
- Wikipedia.pl - Labry (heraldyka)
- Wikipedia.pl - Liberia (ubiór)
- Wikipedia.pl - Monogram
- Wikipedia.pl - Order herbowy
- Wikipedia.pl - Postument heraldyczny
- Wikipedia.pl - Szlachta
- Wikipedia.pl - Szlachta w Polsce
- Wikipedia.pl - Szwabacha
- Wikipedia.pl - Trzymacze heraldyczne
- Wikipedia.pl - Zawołanie

Wytwórca: ! Sygnatury nieczytelne

Sygnatury nieczytelne - wiadomo (lub wręcz częściowo widać), że guzik był sygnowany, ale nie można odczytać, ani chociaż zidentyfikować sygnatur.

Najczęstsze przyczyny takiego stanu rzeczy, to:
- wytarte lub słabo wybite sygnatury,
- zabrudzony rewers,
- rewers częściowo skorodowany.

Może jednak ktoś potrafi wskazać wytwórcę, wszelkie sugestie proszę wpisać w komentarzu do danego guzika, może to ułatwić identyfikację.

Przy opracowaniu opisu wykorzystano informacje od użytkowników oraz wnioski z analizy guzików w Buttonarium.
Jeśli chciałbyś coś dodać do tego opisu, to napisz poniżej komentarz. ***Nie zapomnij podać źródeł tych informacji.***

Ostatnia aktualizacja: **2017-11-15 10:31**

Plik wygenerowano ze strony www.buttonarium.eu 2026.11.27